

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΛΕΥΚΩΝΗΣ - ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ
1950

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
38 - ΟΔΟΣ ΤΣΩΡΤΣΙΑ - 38
ΑΘΗΝΑΙ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

SOEREN KIERKEGAARD

ΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΣ : Κ. Θ. ΙΠΑΠΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Ἐνῶς ὁ Κωνσταντῖνος Κωνσταντῖος διαμαρτυρόταν γιατί τοῦ ἀπέδιδαν τὴν πρόθεσις ὅτι ἤθελε νὰ μεταβάλη τὸ σχέδιο τοῦ συμπόσιου σὲ θέμα ματαίου φιλοσοφικοῦ λόγου, ὁ Βίκτωρ ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἐνόμιζε πραγματοποιήσιμη τὴν ἰδέα καὶ ὅτι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, εἶχαν διαπράξει σφάλμα μιλώντας ἐκ τῶν προτέρων γιὰ συμπόσιο. Ἄν θέλλῃ κανεὶς νὰ πετύχῃ ἕνα πρᾶγμα, πρέπει νὰ τὸ κάμῃ ἀμέσως, γιατί τὸ ἄμεσο εἶναι ἡ πιὸ θεία ὄλων τῶν κατηγοριῶν, γιατί εἶναι ἡ ἀφετηρία τοῦ θείου στὴ ζωὴ καὶ ὅ,τι δὲν ἔρχεται στὴ στιγμή προέρχεται ἐκ τοῦ πονηροῦ. Ἐν τούτοις, δὲν εἶχεν δρεξί γιὰ συζήτησι· ἂν οἱ ἄλλοι ἤθελαν ἀλλοιῶς νὰ πράξουν καὶ νὰ μιλήσουν, δὲ θάβγαζεν ἄχνα· ἀλλ' ἂν ἤθελαν ν' ἀναπτύξῃ τὴ θεωρία του μὲ περισσότερην ἀκρίβεια, ζητοῦσε τότε νὰ τὸν ἀφήσουν ἀνενόχλητο νὰ μιλήσῃ, γιατί οὔτε ν' ἀκούσῃ ἤθελε γιὰ συζήτησι.

Ἔτσι κ' ἔγινε κ' ἐπειδὴ οἱ ἄλλοι τὸν ἐπίεσαν νὰ μιλήσῃ ἀμέσως, ἄρχισε :

Ἐνα συμπόσιο, εἶναι αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἕνα ζήτημα ἀκανθῶδες· γιατί κι ἂν κανεὶς στὴν προετοιμασία του βάλῃ ὄλο του τὸ γούστο κι ὄλο του τὸ τάλαντο, ἀπαιτεῖται κι ἄλλο πρᾶγμα : ἡ ἐπιτυχία, θέλω νὰ πῶ. Μ' αὐτὸ ἐννοῶ ὄχι τὴν ἐπιτυχία ἐκείνη ποῦ σκοτίζει μίαν οἰκοδέσποινα, μὰ κάτι ἄλλο, γιὰ τὸ ὅποιο κανεὶς δὲ μπορεῖ νάναί σίγουρος : τὴν εὐτυχῆ συμφωνία τῶν αἰτημάτων μὲ τὰ ἀστάθμητα ἐκεῖνα στοιχεῖα τῆς γιορτῆς· μὲ τὶς αἰολικὲς ἐκεῖνες ἄρπες, μὲ τὴν ἐσωτερικὴ ἐκείνη μουσικὴ, ποῦ δὲ βολεῖ νὰ τὴν παραγγεῖλῃ κανεὶς στὸν ὀργανοπαίκτη τῆς χώρας. Ἔτσι εἶναι ἀπόκοτο νὰ τὸ ἐπιχειρήσῃ κανεὶς, γιατί ἂν, τὴν πρώτη στιγμή, συμβῆ κανένα σφάλμα, τὸ συμπόσιο θά μακροχρονίση χωρὶς νὰ φθᾶσουμε στὸ αἶσθημα. Συνήθως, στὰ γεύματα παρακάθονται κουμπάροι καὶ συντρόφοι, παρακινημένοι ἀπὸ κούφια συνήθεια στερημένη οἰασδῆποτε ἰδανικότητος·

* Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο.

ἡ ἀπουσία κριτικοῦ πνεύματος κρύβει τὴ διανοητικὴν ἀθλιότητα τῶν συγκεντρώσεων αὐτῶν. Ὑποστηρίζω κατὰ πρότιστον λόγον ὅτι δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ὑπάρχουν γυναῖκες σ' ἕνα συμπόσιο. (Ἐν παρενθέσει : λέω «γυναῖκες», γιατί ποτὲ δὲ μοῦ ἄρεσεν ἡ λέξις κυρίες). Θᾶσι στὸ συμπόσιο δὲν ἔχει ἡ γυναῖκα, παρ' ἂν εἶνε σ' ὄμιλο ὀρχηστρίδων, ὅπως στοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας. Ὅσο γιὰ τὸ καθαυτὸ συμπόσιο, τὸ φαγοπότι δηλαδή, δὲν πρέπει νὰ λαβαίνη μέρος, γιατί δὲ μπορεῖ νὰ συγκρατηθῇ καὶ θά παρουσίαζεν ἀντιαισθητικὸ θέαμα. Ὅταν γυναῖκες παρακάθονται σ' ἕνα συμπόσιο, τότε τὸ φαγοπότι, ἡ ἀπόλαυσι τοῦ τραπέζιοῦ, πρέπει νὰ περιορισθῇ στὸ ἐλάχιστο : ἴσια ἴσια ν' ἀπασχολοῦνται τὰ δάκτυλα. Στὴν ἐξοχή, ἕνα τέτιο γεῦμα, ὅπου ἀπλῶς τοιμποῦνε κάτι, μπορεῖ νὰ παρατεθῇ ἐκ τοῦ προχείρου, ὡς πικ-νίκ, καὶ νάχη καὶ τὴ χάρι του, ἀκριβῶς διότι ὑπάρχουν γυναῖκες. Οἱ Ἀγγλοὶ διώχνουν τὶς γυναῖκες ἀπὸ τὴ στιγμή ποῦ ἀρχίζει τὸ κυρίως πιτό, ἀλλ' αὐτὸ εἶνε παραλογισμὸς χωρὶς καθόλου νόημα, γιατί ἕνα συμπόσιο πρέπει ν' ἀποτελῇ ἕνα ἐνιαῖον ὄλον, ἔτσι ὥστε ὁ τρόπος ποῦ κάθουμαι, ποῦ πιάνω τὸ πηροῦνι καὶ τὸ μαχαίρι νάχει σχέση με τὸ σχηματισμὸ τοῦ συμπόσιου. Τὸ ἴδιο κ' ἕνα πολιτικὸ συμπόσιο εἶναι μιὰ παράφωνη παρεξήγησι. Περιορίζεται σ' αὐτὰ τὸ κύριο μέρος τοῦ συμπόσιου στὸ ἐλάχιστο, στεροῦνται μάλιστα σημασίας καὶ οἱ προπόσεις, ποῦ ἐγείρονται ἀνάμεσα σὲ δυὸ ποτηριές. Ἄν μείνουμε σύμφωνα σ' αὐτὰ τὰ σημεῖα, τότε κι ὁ ἀριθμὸς τῶν συνδαιτημόνων, ἂν γίνῃ τὸ συμπόσιό μας, θά πρέπει νὰ εἶναι ταιριαστός, σύμφωνα μὲ τὸ χρυσὸν κανόνα : «οὔτε περισσότερος ἀπ' τὶς Μοῦσες, οὔτε λιγότερος ἀπὸ τὶς Χάριτες». Ἀπαιτῶ κατὰ δεῦτερον λόγον νάναί μπόλικά ὅσα μπορεῖ νὰ φαντασθῇ κανεὶς χρειαζόμενα σ' ἕνα συμπόσιο. Κι ἂν δὲν ὑπάρχουν ὄλα, πρέπει νάναί δυνατόν νὰ τ' ἀποχτήσωμεν ἀμέσως, ἀπλώνοντας τὸ χέρι μας : Πρέπει νὰ αἰωροῦνται, ἄμεσος πειρασμὸς, πάνου ἀπὸ τὸ τραπέζι μας, πιὸ γοητευτικά

άορατα παρά όρατά. Νά μάς λείπη τό συμ-
πόσιο μέ σπύρτα, ἢ κατά τόν Ὀλλανδέζι-
κόν τρόπο, μ' ἓνα κομμάτι ζάχαρι, πού τό
πιπιλίζουν μέ τή σειρά τους ὅλοι. Ἐκείνο
πού θέλω, ἀντιθέτως, εἶναι δύσκολό νά
ϊκανοποιηθῆ, γιατί τό γεῦμα τό ἴδιο πρέπει
ν' ἀπεβλέπη νά διεγείρη τήν ἀρρητην ἐκεί-
νη ἐπιθυμία πούχει μέσα του κάθε ὁμοτρά-
πεζος ὄξιος νά παρακάθεται στό τραπέζι
μας: ἀπαιτῶ νάναί στή διάθεσί μας ὅλη ἡ
γονιμότης τῆς γῆς, ὡσάν ἡ γῆ νά ἦταν ὑπο-
χρεωμένη νά βλαστήσῃ τή στιγμή πού θά
τό ἐζητοῦσεν ἡ ἐπιθυμία μας. Ἀπαιτῶ ἀ-
φθονία κρασιῦ πιδ πολλή ἀπ' ὄση ξεχύθη-
κεν ὅταν ὁ Μεφιστοφελῆς ἔκανε τρύπες στό
τραπέζι (1). Ἀπαιτῶ φωτισμό πιδ ἡδονικό
ἀπό κείνον πού μεταχειρίζονται οἱ θαυμα-
στοποιοί ὅταν σηκώνουν τό βουνό πάνου
στις κολλῶνες καί χορεύουν μέσα σέ θάλασα
φωτιάς. Ζητῶ τό ὑπέρτατο διεγερτικό
τῶν αἰσθήσεων! Θέλω λιβανωτούς, πού οἱ
ἀναθυμιάσεις τους νά σκορπίζονται μεθυ-
στικώτερες παρά στή Χαλιμά. Ἀπαιτῶ τήν
ἡδονική δροσιά, πού μέσα της ξανάβουν οἱ
ἐπιθυμίες καί πού τίς κατασιγάζει ἀγγι-
ζοντάς τες. Ἀπαιτῶ τό ἀσίγαστο κελάρυ-
σμα τῆς πηγῆς. Ἄν ὁ Μαικήνας δέ μπο-
ροῦσε νά κοιμηθῆ χωρίς ν' ἀκούῃ τό μουρ-
μο-ρητό τῆς πηγῆς, κατά μείζονα λόγον,
μοῦ εἶναι ἀδύνατο νά φάω, χωρίς νά τήν
ἀκούγω. Καταλάβετε με καλά: μπορῶ νά
περάσω καί χωρίς αὐτά, ὅταν τρώω ψάρι
καπνιστό καί πίνω ἓνα ποτήρι νερό, μά δέ
μπορῶ χωρίς αὐτά νά φάω καί νά πιῶ σ'
ἓνα συμπόσιο. Ἀπαιτῶ σερβιτόρους, διαλε-
χτοῦς καί ὠραίους, ὡστε νά νομίζω πῶς
βρίσκομαι σέ τραπέζι τῶν Θεῶν. Ἀπαιτῶ
ἐπιτραπέζια μουσική, δυνατῆ μαζί καί δια-
κριτική, καί ἀπαιτῶ τό ἀκκομπανιαμέντο της
νά μὴν κάνῃ στιγμές. Καί γιά ὄας, φίλοι,
ἔχω φοβερές ἀξιώσεις. Μά γιά σκεφθῆτε!
Ἄλλες αὐτές αἱ ἀπαιτήσεις εἶναι καί τόσα
ἐμπόδια· νομίζω πῶς ἓνα συμπόσιο εἶναι
εὐσεβῆς πόθος καί γι' αὐτόν τόν λόγο, ὄχι
σ' ἐπανάληψί του δέ μπορεῖ ν' ἀποβλέπου-
με, μά ὑποθέτω πῶς δέν θά τό καταφέρου-
με οὔτε μιὰ φορά νά τό πραγματοποιή-
σουμε».

Ὁ μόνος πού δέν ἔλαβε μέρος σ' αὐτή
τή συζήτηση, ὅπου ἐναυάγησεν ἡ ἰδέα τοῦ
συμποσίου, ἦταν ὁ Κωνσταντῖνος Κωνσταν-
τιος. Χωρίς αὐτόν θά μέγαμε μέ τά λόγια.
Ἐφθασε στή ζωῆ σ' ἓνα ἄλλο συμπέρασμα
κ' εἶχε τή γνώμη πῶς ἡ ἰδέα εἶναι ἐπιδε-
κτική πραγματώσεως ὅταν κανεῖς βοηθάει
καί μέ τό χέρι του. Ἐπέρασε κάμποσος και-
ρός κ' εἶχαμε λησμονήσει πιά πῶς ἔγινε
κουβέντα γιά συμπόσιο· αἰφνιδίως τά μέλη
τῆς συντροφιάς ἐπῆραν μιὰ κάρτα ἀπό τόν
Κωνσταντῖνο Κωνσταντίνο, πού τοῦς ἔκα-
λοῦσε σέ συμπόσιο τό ἴδιο βράδυ. Εἶχε δια-
λέξει ὡς ἔμβλημα τῆς γιορτῆς αὐτά τά λό-

για: *In vino veritas* (1), γιατί ἔπρεπε νά μι-
λοῦμε κι ὄχι νά συνδιαλεγόμεθα ἀπλῶς· μά
νά μιᾶ κανεῖς δέν ἐπιτρεπόταν παρά ἐν
οἴνω, καί καμμιά ἀλήθεια δέν ἦταν ν' ἀκού-
γεται ἂν δέ λεγόταν ἐν οἴνω, ἀφοῦ ὁ οἶνος
εἶναι ἐγγυητής τῆς ἀλήθειας καί ἡ ἀλήθεια
ἀπολογία τοῦ οἴνου. Ὁ τόπος τοῦ συμπο-
σίου βρισκόταν μέσα σ' ἓνα δάσος, λίγα
χιλιόμετρα μακρῶ ἀπό τήν Κοιπεγχάγη. Ἡ
αἴθουσα τοῦ συμποσίου εἶχε ἀνακαινισθῆ
κ' εἶχε γίνει ἀγνώριστη ἀπό πάσης ἀπό-
ψεως· ἓνα μικρό δωμάτιο, χωριζόμενο ἀπό
τήν αἴθουσα τοῦ συμποσίου μ' ἓνα διά-
δρομο, εἶχεν ἐτοιμασθῆ γιά τήν ὄρχηστρα.
Παραπετάσματα καί κουρτινάκια εἶχαν κρε-
μασθῆ στό παράθυρα, πού ὄλα ἔμεναν ἀ-
νοιχτά. Ὁ Κωνσταντῖνος εἶχε τή γνώμη πῶς
φθάνοντας μέ τό ἀμάξι οἱ συνδαιτημόνες τό
βραδάκι θά ἐδημιουργοῦσαν καί ἀτμόσφαι-
ραν οἰκειότητος, πού ἐπιζητοῦσε. Ἡ συναί-
σθησι ὅτι ἔρχεται κανεῖς μέ ἀμάξι σ' ἓνα
συμπόσιο ὁπῆρξε κίνδυνος νά κάμῃ τή φαν-
τασία ὑπερβολικά ἀνυπόμονη, μά ἡ ἐντύ-
πωσις ἀπό τήν ἡρεμῆ φύσι ἦταν ἰσῶσον ἰσχυ-
ρά, ὡστε νά κατευνάζεται ἡ ἀνυπομονη-
σία. Ὁ μόνος φόβος τοῦ Κωνσταντῖνου ἦταν
μήπως καί δέν ἀσκηθῆ αὐτή ἡ ἐπίδρασις
τῆς φύσεως· γιατί, ἂν δέν ὑπάρχη δύναμι
νά ἐξωραίσῃ τά πάντα ἄλλη ἀπό τή φαν-
τασία, δέν ὑπάρχει ὄμως κι ἄλλη ἀπ' αὐτή
νά τά χαλάσῃ ὄλα, ὅταν, γιά τήν ἀπελπι-
σία μας, προσκρούσῃ στήν πραγματικότητα.
Μά νά πηγαῖνῃ κανεῖς περίπατο μέ τ' ἀ-
μάξι ἓνα καλοκαιριάτικο βράδυ, δέν ξανά-
βει τή φαντασία—κάθε ἄλλο. Μπορεῖ νά
μὴν ἀκούς καί νά μὴ βλέπῃς τίποτε αὐτο-
μάτως· μέ τή φαντασία πρεβάλλει μιὰ οἰκο-
γενειακή καί νοσταλγική εἰκόνα βραδινοῦ,
ὅταν οἱ δουλευτάδες καί οἱ παραδουλεῦτρες
γυρίζουν ἀπό τίς δουλειές τῶν χωρσιῶν
κι ἀκούγεται τό βιαστικό τρίξιμο τοῦ ἀμα-
ξιῦ καί βουίζει τό μακρινό μουγκαντό,
πού φθάνει ἀπό τό λιβάδι σά νοσταλγία.
Ἔτσι τά καλοκαιρινά βράδια γεννοῦν τά
εἰδύλλια, ξαλαφρώνουν καί πραθνοῦν μιὰ
ταραγμένη ψυχῆ· διεγείρουν τήν ἀλήτισσα
φαντασία, πού τήν τρώει ἀτέλειωτη ἐπι-
θυμία νά μείνῃ στή γῆ, σά νάταν τόπος
προελεύσεως της· μαθαίνουν στήν ἀκόρεστη
ψυχῆ ν' ἀρκεῖται στό λίγο· δίνουν στόν
ἄνθρωπο τή γαλήνη, γιατί τή βραδινή ὠρα
ὁ χρόνος ἀκίνητεῖ κι ἐμφανίζεται ἡ αἰωνιό-
της.—Ἦταν ἓνα βράδυ πού ἔφθασαν οἱ
προσκαλεσμένοι. Ὁ Κωνσταντῖνος εἶχε
πάει πρωτίτερα γιά νά τοῦς δεχθῆ. Ὁ
Βίκτωρ Ἐρημίτης, πού παραθέρριζεν ἐκεῖ
κοντά, ἐπῆγε καβάλλα· οἱ ἄλλοι μέ ἀμάξι.
Μόλις εἶχαν ξεπεζέψει κ' ἓνα κάρο μέ
μπάγκους ἐπέρασε τήν ἀλόπορτα· ἦταν
μιὰ χαρούμενη ὁμάς τεσσάρων ἐργατῶν,
πού ἔσπευσαν νά τοῦς ὑποδεχτοῦνε καλά.

1. Σ. Μ. Στό «Φάουστ» τοῦ Γκαίτε.

(1) Σ. Μ. Πού θά πῆ στό Λατινικά: ἐν οἴνω ἡ
ἀλήθεια, ἡ ἀλήθεια βρίσκεται στό κρασί.

γιατί ήταν έργατες κατεδαφίσεως· θά στεκόταν έτοιμοι νά τρέξουν νά τά χαλάσουν όλα τή στιγμή πού θάπρεπε· έτσι, στό θέατρο, μά για λόγο αντίθετο, καλούνται οί πυροσβέστες, έπιφορτισμένοι νά σβήσουν τή φωτιά μέ τό πρώτο σύνθημα.

“Όσο μένει κανείς παιδί, έχει αρκετή φαντασία, για νά μείνῃ· Έστῶ καί μίαν ὥρα μέσα στό σκοτεινό δωμάτιο καί νά κρατῇ τήν ψυχή του δρθία στή σκοπιά τῆς ἀναμονῆς, καρτερώντας τό μεγάλο γεγονός· μέ τήν ἡλικία ἡ φαντασία δέ λαβαίνει καν τόν κόπο νά ἰδῇ τό Χριστουγεννιάτικο δένδρο για νά τό βρῇ ἀνούσιο.

Τά δυό φύλλα τῆς πόρτας ἀνοιξαν· ὁ ἀκτινοβόλος φωτισμός, ἡ δροσιά πού περιχυνόταν κύματα-κύματα, ἡ μαγευτική γοητεία τῶν ἀρωμάτων, ἡ ἀψογή ἐκλογῆ τῶν σερβιτόρων, ἡ θέα τῆς αἴθουσας, πού εἶχε μέ τέλειο γούστο στολισθῆ, ὄλ' αὐτά ἐθάμβωσαν τοὺς προσκαλεσμένους καθὼς ἔμπαιναν κ' ἐνῶ ἡ ὀρχήστρα ἄρχισε νά παίζῃ τό μπαλλέτο τοῦ «Δὸν Ζουάν» ἐνοιώσαν σά νά μεταμορφώθηκαν καί νά τοὺς ἀγκάλιασεν ἕνα ἀνώτερο πνεῦμα. Ἐστάθηκαν ἐκστατικοί ἀπὸ θαυμασμό, ὅμοιο μ' ἐκείνον πού ὁ ἐνθουσιασμός τὸν ξυπνᾷ ἀπὸ τὸν ὕπνο του καί τὸν ἐσυνεπαίρνει.

(Ἄκολουθεῖ)

Φ Ρ Υ Γ Α Ν Α

(ΓΛΩΣΣΙΚΑ, ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΚΑ)

«Νόστιμες» λέξεις.— Ἐτσι θάπρεπε νά ὀνοματίσουμε τίς ἑλληνικές λέξεις πού ξενητεύτηκαν, αὐτές πού πήρανε κοντολογία οἱ Ὀθωμανοὶ δταν φτιάχτανε τή γλῶσσα τους, κ' ἀργότερα, μέ τήν τουρκοκρατία, ἀπ' τή λαχτάρα τοῦ νόστου λές κινήμενες, ξαναγύρισαν πίσω στή φωτεινὴ πατρίδα τους, για νά μείνουνε μιὰ καί καλὴ μέσα στή ζωντανὴ γλῶσσα τοῦ λαοῦ, κομμάτι κακοποιημένες μαθὲς ἀφοῦ πέσανε στά βέβηλα χέρια.

Ἐτσι πήρανε οἱ Τούρκοι τό «σάνδουκα» τοῦ Ἡσούχιου, (σάνδουξ = κιβωτός) καί τότε κάμανε ο α ν τ ὐ κ. Ὑστερα ἡ Τουρκοκρατία μᾶς τάφησε σεν το ὐ κ ι καί τό λέμε ἔτσι ὡς τὰ σῆμερα.

Πήρανε τήν ἀρχαιοελληνικὴ διφθέρα (σὴ σημασία: μεμβράνα για γράψιμο), τήν κάμανε τ ε φ τ ἔ ρ ι, κ' ἔτσι ἀπόμεινε ἀπὸ τὰ χρόνια τῆς σκλαβιάς — τούρκικη τάχα — ὡς τὰ σῆμερα.

Μόνο πού τίς πιότερες φορές, για νά θυμίζει πιδ' χτυπητὰ τήν εὐγενικὴ καταγωγή τῆς — διφθέρα — ξαναπαίρνει τό δέλτα γι' ἀρχικὸ καί γίνεται στό στόμα τοῦ λαοῦ δ ε φ τ ἔ ρ ι.

Τέτοιες λέξεις «νόστιμες» ἀπ' τὴ μεριά τοῦ Τούρκου εἶναι πολλές κ' ἀπ' τοὺς Φράγκους πάλε, πιότερες.

Ξεροτρόχαλος.— Μιὰ ἀπὸ τίς πιὸ δμορφες μαντινάδες πού τραγουδᾶνε οἱ Κρητικοὶ μέ τό λυρί, λέει:

Ἐχάλασε ἡ ἀγάπη μας
ἴδια ἀπὸ τὰ θεμέλια,
ὡσάν τὸν ξεροτρόχαλο
πού χτίζουν τὰ κοπέλια.

Εἶναι ὁ τρόχμαλος τοῦ Θεοφράστου καί οἱ «τρόχμαλοι» τοῦ Νίκανδρου ἡ ἀλλόγενα («καθ' ἑτερογένειαν» πού λέγανε οἱ λογιώτατοι) τὰ τρόχμαλα, τὰ στρογγυλά λιθάρια κοντολογία τῆς ἀκροποταμιάς εἴτε τῆς ἀκρογιαλιάς πού τρώγοντάς τα τό νερό τὰ στρογγυλεύει. Κι' ὁ ξεροτρόχαλος δέν εἶναι παρά φράχτης ἀσηκωμένος μέ τέτοια λιθάρια, τρόχαλα, δίχως λάσπη, ἡ πετραλιά πού λένε, ἡ ξερολιθιά.

Κι' ἔτσι, λέει ὁ λυράρης, ἐχάλασεν ὁ ἔρωτας, ξαφνικά κ' εὐκολα ὅπως σκορπίζει καταγῆς ἡ ξερολιθιά πού ἀσήκωσαν τ' ἀπραγα ἀγόρια.

Βδιά, ὁ ψάργας, ἔσω! — Ἡ Δημοτικὴ μας δέν εἶναι παρά καθαροαίματη κόρη τῆς ἀρχαίας, κ' ἄς λένε: